

יום חמישי כ' אדר א תשפ"ד

ב"ה

29/02/24

לכבוד:

גלי בהרב-מיארה, עו"ד

היועצת המשפטית לממשלה

דנה נויפלד, עו"ד

יועצת משפטית של משרד הבריאות

יניב עשור, אלוף

ראש אכ"א צה"ל

שלום רב

הנידון: סיום ההנחיות המיוחדות לתקופת חרבות ברזל

סימוכין: מכתבנו מיום: כ"ו שבט תשפ"ד 5.2.24

מכתבנו מיום: י' כסליו תשפ"ד 23.11.23

1. [באתר הממשלתי](#) מופיע כי:
"בימים של מערכת "חרבות ברזל", הונחו בתי החולים כי עד יום 29.2.24 הם יוכלו לאשר נטילת זרע מנפטר גם לבקשת הורי הנפטר, מבלי להפנות אותם לבית המשפט, ובלבד שהם סבורים כי הפנייה לבית המשפט עלולה לסכל את אפשרות הנטילה נוכח חלוף הזמן ממועד הפטירה ולמעט במצבים שבהם ידוע על קיומם של בת/בן זוג או בן/בני משפחה שמתנגדים לנטילה או כאשר קיימת מחלוקת בין ההורים עצמם".
2. לא מובן מי הוא זה שנתן את ההנחיה. כמו כן לא ברור מתי ניתנה ההנחיה.
3. ברור מההודעה כי ההנחיה מסתיימת היום.
4. מכתב זה נשלח בהמשך למכתבנו מיום כ"ו שבט תשפ"ד (5/2/24) שעדיין לא קיבלנו מכם שום התייחסות לגביו, במכתב הבהרנו כי גילינו כי בבתי החולים לא "נוטלים זרע" אלא "כורתים אשכים" מדובר בפעולה המנוגדת לחוק האנטומיה כפי שהובהר במכתב ששלחנו.
5. כמו כן מכתב זה נשלח בהמשך למכתבנו מיום י' כסליו תשפ"ד 23.11.23 בו דרשנו מהיועצת המשפטית של משרד הבריאות להימנע מהארכת הוראת השעה המאפשרת להורים המעוניינים בנטילת זרע לנטול זרע בלי להידרש לאישור של בית המשפט.
6. כיוון ש"חוק לשימוש בזרע הנפטר" שבהסתמך עליו אתם מבקשים להתיר מעבר על חוק האנטומיה נעצר בוועדת הכנסת. זאת לאחר שחברי הכנסת הבינו כי מדובר בפגיעה בזכויות הנפטר ללא הסכמתו.

7. למעשה בדיונים האחרונים שהתקיימו בוועדת הכנסת חברת הכנסת היחידה שהגיע לתמוך בחוק היא ח"כ מירב בן ארי שגם היא [הודיע בוועדה ובהודעות שהפיצה](#) כי היא לא תקדם את החוק במידה והרבנות הראשית לא תסכים לחוק שעיוור לרצון הנפטר.
8. למעשה נכון להיום אין עתיד לחוק. כריתת אשכים מנפטרים נעשית תוך מעבר על חוק האנטומיה ותוך הטעיית ההורים כאילו יהיה בעתיד חוק שיאפשר להם שימוש.
9. אבקשכם לא להאריך את ההנחיות שניתנו בעקבות המלחמה שפרצה.
10. לצורך הנוחות אנו מצרפים בנספחים את שני המכתבים הקודמים.
11. מכתב זה הינו מיצוי הלכים ובמידה ותאריכו את ההנחיות ללא נימוקים נאלץ לפנות לבית המשפט שישמור על זכויות הנפטרים.

בברכה,

מיכאל פואה
יו"ר בוחרים במשפחה

יהודה פואה
יו"ר בצלמו

נספח 1

י' כסלו תשפ"ד
23/11/23

ב"ה

לכבוד

עו"ד דנה נויפלד
היועצת המשפטית
משרד הבריאות

הנדון: הוראת שעה בדבר קצירת זרע

1. לפי [פרסום של עידו אפרתי בעתון הארץ](#) פרסמת הוראת שעה הפוטרת את ההורים מפניה לבית המשפט כדי לבצע קצירת זרע מנפטר. הוראת שעה זו הוארכה לפי הפרסום עד סוף חודש נובמבר.
2. ההיגיון של הוראת השעה בעת שכל מערכות המדינה לא תפקודו נוכח הטבח הנורא שקרה בשבת שמחת תורה, הוא ברור ומובן. כמות ההרוגים העצומה, משך הזמן שעבר עד להגעה לגופות, הצדיקה הוראת שעה זו.
3. עתה שברוך ה' איננו עומדים באותו מצב, איננו מבינים מה ההצדקה לעקיפת המלצות היועץ המשפטי לממשלה משנת 2003 המחייבות אישור בית המשפט לביצוע קצירת הזרע. פגיעה בכבוד הנפטר, מבלי שיש אפשרות חוקית להשתמש בזרעו בעתיד, הינה החלטה כבדת משקל ואין סיבה שלא תובא בפני בית המשפט במציאות הנוכחית.
4. אנו מבקשים ממך להימנע מהארכת "הוראת השעה" לזמן נוסף.
5. נסיים בתפילה שלא נעמוד פעם נוספת במציאות קשה כפי שחווינו בתחילת לחימה.

בברכה,

מיכאל פואה
יו"ר בוחרים במשפחה

יהודה פואה
יו"ר בצלמו

כ"ו שבט תשפ"ד
5/2/24

ב"ה

לכבוד

עו"ד גלי בהרב-מיארה
היועצת המשפטית לממשלה
השר אוריאל בוסו – משרד הבריאות
אלוף יניב עשור – ראש אכ"א, צה"ל.
שלום רב

הנדון: כריתת אשך בנפטרים בניגוד לחוק האנטומיה המבוצע בהנחיתכם

1. בהמשך למכתבנו ליועמ"ש מיום י' כסלו תשפ"ד (23/11/23) בנושא קצירה ושימוש בזרע נפטר הפרכת הנחת הרצון המשוער, בהתאם להנחית היועמ"ש בדבר **נטילת זרע לאחר המוות ושימוש בו, תשס"ג – 2003** (הנחיה 1.2022).
2. בנוסף לאמור במכתבנו הראשון העוסק בהפרכת הנחת "הרצון המשוער" בדבר שימוש בזרעו של נפטר. התברר לנו כי נפל פגם מהותי בהנחיה בדבר קצירת זרע, אשר הביא לכך שבוצעו עשרות קצירות זרע בניגוד לחוק כפי שיובהר להלן.
3. בישיבת הועדה ביום כ' בטבת תשפ"ד (1/1/24) הסביר הרב ליאור שגב ממכון פועה, להפתעת הנוכחים כי קצירת זרע אותה מבצעים בנפטרים אינה שאיבת זרע, אלא "זו פעולה כירורגית בגופו של אדם." (עמ' 29 בפרוטוקול). ובהמשך (עמ' 30) "הנטילה כיום, ויש כאן רופא פוריות. הנטילה כיום נעשית על ידי ביופסיה, על ידי לקיחת רקמה." ובהמשך כאשר נשאלה פרופ' טליה אלדר גבע ממשרד הבריאות, ביחס לדברים אלו על ידי יו"ר הועדה חה"כ מירב בן ארי אישרה פרופ' טליה ואמרה "הפרוצדורה היא פעולה כירורגית ולא שאיבה." (שם עמ' 30)
4. יובהר כי על פי חוק האנטומיה ניתן לבצע נתיחה בגויה באחת מהאפשרויות הבאות:
 - א. הסכמה מראש של הנפטר שניתנה באמצעות טופס שנקבע בתקנות. (סעיפים 1-2 לחוק האנטומיה).
 - ב. לצורך קביעת סיבת המוות. (סעיף 6. (א) לחוק האנטומיה).
 - ג. כדי להשתמש בחלק ממנה לריפוי של אדם, אם נקבע בתעודה שנחתמה על ידי שלושה רופאים שהוסמכו לכך בהתאם לתקנות. (סעיף 6. (א) לחוק האנטומיה).
5. ביצוע נתיחה לצורך קצירת זרע אם כן אינה רק סוגיה הלכתית כפי שהעלה הרב שגב בדבריו בועדה, אלא פשוט אינה חוקית והיא עברה שדינה מאסר 3 שנים.
6. בהנחיות היועץ בדבר שימוש בזרע הנפטר אמנם יש התייחסות להבדל שבין שאיבת זרע לבין ביצוע פעולה פולשנית אך ההנחיה כפי שהיא כתובה מטעה ואינה עומדת במבחן החוק כפי שיפורט להלן.
7. בסעיף 25 להנחיות בסעיף ב) נקבע, כדלקמן:

"כאשר מדובר בפעולה הכרוכה בנתיחה, זו נכנסת, לכאורה, לגדרו של חוק האנטומיה. לפיכך, בנוסף לתנאים המנויים בסעיף 24 לעיל, בשינויים המחויבים, היא מצריכה גם קיומם של התנאים הקבועים בחוק האנטומיה, ובהם הדרישה

- להסכמת בת-זוגו ולאי התנגדות של בן משפחה לפעולת הניתוח המבוקשת, בהתאם לקבוע בסעיף 6א לחוק זה.”
8. אנו סבורים כי סעיף 25. ב) שהובא להלן הוא גם מטעה וגם לא נכון. הוא מטעה, משום שפעולה הכרוכה בניתוח הוי אומר ביופסיה הכוללת כריתת אשך או רקמה כפי שמבוצע בפועל כאמור לעיל בסעיף 3, היא פעולה הנכנסת לגדרו של חוק האנטומיה באופן מובהק ולא לכאורה. והוא גם לא נכון, משום שעל פי חוק האנטומיה התנאים של דרישה להסכמת בת הזוג ולאי התנגדות של בן משפחה, הם רק במקרים בהם מותר לבצע את הניתוח כאמור בסעיף 6. א) לחוק האנטומיה הקובע כדלקמן:
- ”א) מותר לרופא לנתח גויה לשם קביעת סיבת המוות או כדי להשתמש בחלק ממנה לריפוי של אדם, אם נקבע בתעודה שנחתמה על ידי שלושה רופאים שהוסמכו לכך בהתאם לתקנות, כי הניתוח משמש לאחת המטרות האמורות.”
9. יובהר כי ההתניות בסעיף 6א. ביחס להסכמת בן זוג ואי התנגדות בן משפחה הם רק במקרה בו הניתוח נעשה להצלת חייו של אדם בהתאם לסעיף 6. ג) בחוק, ולא בשום מקרה אחר.
10. יוצא למעשה כי הנחיות היועץ שמפנות לחוק האנטומיה סותרות אותו לחלוטין ויוצרות מצב בו נעשים ניתוחים בנפטרים בניגוד לחוק האנטומיה.
11. על פי הדיווח של משרד הבריאות בוועדת הבריאות אנו מתקרבים כבר ל-100 קצירות זרע, שמתברר שנעשו כולם או רובם ע”י כריתת אשך בניגוד לחוק.
12. **אנו פונים בזאת ליועצת המשפטית לממשלה** בדרישה דחופה להבהיר לכל הגופים האמונים על ביצוע ההליך ובכלל זה למשרד הבריאות ולראש אכ”א, שהנחיות היועץ בדבר נטילת זרע מנפטר רלוונטיות רק לעניין שאיבת זרע, בלי לבצע פעולה ניתוחית בגוף הנפטר. וכי ניתן לבצע פעולה ניתוחית של כריתת אשך רק כאשר הנפטר השאיר הוראות בכתב בהתאם לחוק ולתקנות של חוק האנטומיה.
13. **אנו פונים בזאת לשר הבריאות** בדרישה דחופה לעצור את תהליך קצירת הזרע שמבוצע ע”י כריתת אשך בחיילים ובאזרחים בניגוד לחוק האנטומיה ותוך פגיעה בכבוד הנפטר. ולאפשר רק הליך של שאיבת זרע שנעשית ללא ניתוח וכריתת אשך.
14. **אנו פונים בזאת לראש אכ”א** ודורשים כי יתאים את ההודעה למשפחות בדבר שימוש בזרעו של נפטר בהתאם לאמור לעיל. הוי אומר שבמקרים בהם הנפטר לא השאיר הנחיות ישנה אפשרות לבצע הליך של שאיבת זרע אך לא תתאפשר פעולה כירורגית של כריתת אשך עקב המגבלות שמטיל חוק האנטומיה.

בברכה,

יהודה פואה
יו”ר בצלמו

מיכאל פואה
יו”ר בוחרים במשפחה

העתק: ועדת הבריאות – כנסת ישראל

